

FIRMA i PRAWO

TYGODNIK DLA PRENUMERATORÓW

DGP
GAZETAPRAWNA.PL
DZIENNIK.PL
FORSAL.PL

Wtorek
19 LIPCA 2016 NR 138 (4285)

Jest nowy sposób na długi

PROBLEM Nieuczciwe spółki pozbywają się majątku, by zniknąć z KRS i w końcu z pola widzenia

Jak w łatwy sposób spółka może się pozbyć wierzycieli? Nieuczciwi kontrahenci znaleźli rozwiązanie! Wystarczy, że wyprzedzą jej majątek do cna i wykorzystując obowiązującą od pewnego czasu procedurę uproszczonej likwidacji (skądinąd bardzo pomocną przy czyszczeniu KRS z martwych podmiotów), doprowadzą do wykreślenia podmiotu z rejestru. Wierzyciele nie mają już wobec kogo dochodzić roszczeń.

Ale po kolei. Cały proceder w skrócie wygląda tak: nieuczciwa spółka zaciąga zobowiązania, szybko pozbywa się majątku i nie spłaca długów, po czym składa w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości

Institucja uproszczonej likwidacji, służąca wykreślaniu martwych podmiotów, stanowi narzędzie w rękach oszustów

ści. Ten następnie jest przez sąd oddalany z uwagi na ubóstwo masy upadłości (na podstawie art. 13 prawa upadłościowego). W takiej sytuacji sąd rejestrowy wszczynając z urzędu postępowanie o rozwiązanie spółki wpisanej do KRS (na podstawie art. 25a ustawy o KRS), a po upływie terminu na wniesienie ewentualnych zastrzeżeń wydaje postanowienie o rozwiązaniu

spółki i w konsekwencji następuje wykreślenie takiego podmiotu z rejestru.

Efekt? Na lodzie pozostają wierzyciele. Zniknięcie spółki z rejestru zamyka im drogę do dochodzenia roszczeń cywilnoprawnych, jak też możliwość przeniesienia odpowiedzialności na członków zarządu takiej spółki.

Opisany proceder stał się możliwy z początkiem 2015 r., kiedy to wprowadzono procedurę uproszczonej likwidacji. Procedura miała pomóc uprzętnąć rejestr z martwych podmiotów – takich, które nie mają majątku, nie składają sprawozdań, a jedynie go zaśmiecają. Sama instytucja jest jednak bardzo potrzebna i chwalebna przez ekspertów. Problem jednak w tym, jak wyeliminować proceder. Bo ten doskwiera mocno wierzycielom nieuczciwych spółek.

Dzisiaj do kancelarii prawnych coraz częściej zgłaszają się wierzyciele takich wykreślonych nieuczciwych spółek.

– Zgłasza się do nas wielu wierzycieli, którzy są zaskoczeni informacją, że wobec ich kontrahenta uruchomiono procedurę uproszczonej likwidacji – mówi Bartosz Sierakowski, radca prawny z kancelarii Zimmerman i Wspólnicy. – W takim wypadku rekomendujemy podjęcie dwutorowych działań. Po pierwsze, wniesienie pisma do sądu rejestrowego ze wskazaniem okoliczności przemawiających przeciwko rozwiązaniu dłużnika. Po drugie, niezwłoczne pozwanie dłużnika w celu pozyskania wspomnianego tytułu egzekucyjnego – dodaje.

© JP C4

Wierzyciele już wiedzą, jak zadba o nich rząd

C2-3

100 zmian dla firm

wicepremier Mateusz Morawiecki przedstawił w ubiegłym tygodniu propozycje rozwiązań prawnych dla wierzycieli

Dochodzenie wierzytelności ma być łatwiejsze, ale czy wierzyciele szybciej odzyskają swoje długi?

→ POSTĘPOWANIA UPROSZCZONE W SPORZE NAWET DO 20 TYS. ZŁ

→ URZĘDNICY NIECHĘTNI UGODZIE NIE ZASŁONIĄ SIĘ BRAKIEM PRZEPISÓW

→ W POSTĘPOWANIU ZABEZPIEZAJĄCYM I EGZEKUCYJNYM WIERZYCIEL NIE BĘDZIE JUŻ NA STRACONEJ POZYCJI

→ PODWYKONAWCA ŁATWIEJ ODZYSKA DŁUG OD INWESTORA, ALE INWESTOR BĘDZIE MÓGŁ ZABEZPIECZYĆ SIĘ PRZED WYŁUDZENIAMI

→ NAKAZ ZAPŁATY – TAKŻE U NOTARIUSZA

→ BIURO INFORMACJI GOSPODARZEJ PRZYJAŹNIEJSZE DLA WIERZYCIELI

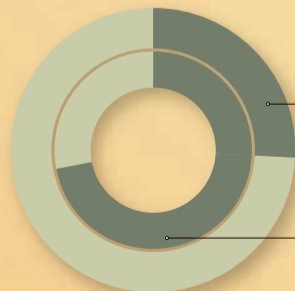
→ W REJESTRZE DŁUŻNIKÓW ZALEGŁOŚCI WOBEC GMIN I MANDATY

→ INFORMACJA O ZOBOWIĄZANIU DŁUŻNIKA SZYBCIEJ TRAFI DO BIG

→ W REJESTRZE WRESZCIE DANE O BEZSKUTECZNYCH EGZEKUCYJACH

→ INFORMACJA O DŁUŻNIKU Z KILKU BIUR JEDNOCZEŚNIE

Ile długów udaje się odzyskać?

Źródło: Kaczmarski Inkasso

SHUTTERSTOCK © MC

UWAGA!

NIE BĘDĄ TAM PRZEKAZYWANE NIEZAPŁACONE SKŁADKI ORAZ PODATKI Z WYJĄTKIEM LOKALNYCH

TSUE o znakach towarowych

ORZECZENIE

Przedsiębiorca przedłużył ochronę znaku towarowego tylko dla części towarów i usług? Nie ma przeszkód, by w dodatkowym terminie złożył w EUIPO wnioski także dla innych klas – tak uznał Trybunał Sprawiedliwości UE (sygn. akt C-207/15). Firma najpierw przed upływem 10-letniego prawa ochronnego na znak złożyła wnioski o przedłużenie ochrony na kolejnych 10 lat w dwóch klasach towarowych. Potem uznała, że chciałaby go zarejestrować w kolejnej klasie, postanowiła skorzystać z dodatkowego terminu. EUIPO odmówił. Uznał, że przedłużając w terminie ochronę tylko w wybranych klasach, sama zrezygnowała z pozostałych. Trybunał stwierdził jednak, że EUIPO nie ma racji. © ZJ C3

Prezes nie ma głosu w swojej sprawie

PROCEDURY

Członkowie zarządu spółek z o.o., zwłaszcza tych niewielkich, często stają w obliczu ryzyka sprzeczności interesu podmiotu z interesem swoim czy też swoich krewnych lub współmałżonka. Takim konflikt interesów zaistnieje przykładowo w sytuacji, kiedy spółka zainteresowana jest kupnem nieruchomości siostry prezesa spółki.

W takiej sytuacji członek zarządu sp. z o.o. nie może uczestniczyć w podjęciu uchwały dotyczącej tej sprawy. W przeciwnym razie może się narazić na zarzut, że kosztem interesów spółki forsował dla krewnego wyższą cenę sprzedaży.

Dopuszczalna jest jednak obecność członka zarządu na posiedzeniu gremium obradującego nad ową sprawą. Jednak wtedy przepisy nakazują mu wstrzymać się od udziału w rozstrzygnięciu takich spraw. We własnym interesie powinien też żądać wyrażnego odnotowania tego w protokole.

Jak taki protokół sporządzić? Zamieszczamy wzór.

© JP C7

W NUMERZE

Trudno spełnić marzenia inwestora o pensjonacie na wsi

NIERUCHOMOŚCI Nieruchomości rolne mogą nabywać wyłącznie rolnicy indywidualni. Tę zasadę w konkretnych przypadkach może uchylić swoją decyzją prezes Agencji Nieruchomości Rolnych, ale trudno ją uzyskać

C5

Prowadzący komis odpowie za wady ukryte samochodu

PORADA Cechą szczególną umowy komisowej jest to, że zleceniobiorca zawsze występuje w imieniu własnym. Mimo że działa na rachunek zleceniodawcy

C6

CYKL: ZMIANA POKOLENIOWA W FIRMACH RODZINNYCH

Jak zapobiec kłopotom w odzyskiwaniu należności po śmierci przedsiębiorcy

PROCEDURY Po zgonie właściciela firmy postępowania sądowe i egzekucyjne mogą zostać sparaliżowane. Warto pomyśleć wcześniej o cesji wierzytelności lub przekształceniu w spółkę prawa handlowego

C8

Rząd poprawi pozycję wierzycieli, ale nie przyspieszy pracy sądów

Ida Sywula
dgp@infor.pl

ANALIZA: Przedstawiony w ubiegłym tygodniu przez wicepremiera Mateusza Morawieckiego projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności to jeden z elementów przygotowanego przez Ministerstwo Rozwoju pakietu „100 zmian dla firm”. Ma m.in. pomóc wierzycielom w odzyskiwaniu długów. Propozycji jest bardzo dużo. Dziś przyglądamy się tym najważniejszym. Przykładowo: ustawodawca chce ułatwić dostęp do informacji o wiarygodności płatniczej potencjalnych kontrahentów. To szczególnie istotne dla wierzycieli, zwłaszcza z grupy małych i średnich przedsiębiorstw. Jednak i potencjalni dłużnicy z niektórych rozwiązań mogą być zadowoleni – wzmocniono np. ich ochronę przed niesłusznym wpisem do rejestru dłużników.

Ta sama nowelizacja proponuje usprawnienie działalności biur informacji gospodarczej. Wśród nowych rozwiązań są m.in. możliwość gromadzenia w rejestrach długów dodatkowych danych (o zobowiązaniach wobec organów administracji państwowej i jednostek samorządu terytorialnego, a także o bezskutecznych egzekucjach komorniczych) oraz skrócenie czasu, po którym wierzyciel będzie mógł zgłosić informację o zobowiązaniu, a także obowiązek wzajemnego przekazywania danych między rejestrami.

Zdaniem ekspertów większość proponowanych zmian idzie w dobrym kierunku i jest dla przedsiębiorców korzystna. Jednak – jak już się podkreśla – nie wyeliminują one problemu długiego czasu odzyskiwania należności.

➔ Więcej postępowań uproszczonych

PROJEKT: Podwyższony zostanie limit maksymalnej wartości sporu, który sądy rozstrzygają w postępowaniu uproszczonym. Sąd zajmie się sprawami, w których sporna kwota wynosi nawet 20 tys. zł.

OBECNIE: Postępowanie uproszczone stosuje się do spraw w sądach rejonowych o roszczenia wynikające z umów, rękojmi, gwarancji jakości lub niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową sprzedaży konsumenckiej – jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 10 tys. zł.

KOMENTARZ: Zmiana jest bardzo korzystna dla przedsiębiorców i obrotu gospodarczego w ogóle. Postępowanie uproszczone wiąże się z niższymi kosztami i mniejszym formalizmem. Pomaga przedsiębiorcom w szybkim dochodzeniu swoich roszczeń, nawet bez konieczności korzystania z usług prawnika. Zatem popularyzacja postępowania uproszczonego jest dobrym pomysłem.

(Mateusz Medyński)

➔ Zmiany w postępowaniu zabezpieczającym i egzekucyjnym

PROJEKT: Wprowadzono zapis, że postanowienie oddalające wniosek o zabezpieczenie wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się tylko wnioskodawcy. Ponadto zażalenie na oddalenie wniosku sąd będzie musiał rozpoznać w terminie 14 dni, po wygraniu procesu zabezpieczenie będzie zaś chronić dłużej, dając wierzycielowi więcej czasu na rozpoczęcie egzekucji.

OBECNIE: Wobec braku konkretnych przepisów praktyka sądów jest różna i czasami się zdarza, że nie tylko wierzyciel, lecz także dłużnik otrzymuje z sądu postanowienie o oddaleniu wniosku o zabezpieczenie i w ten sposób może zapoznać się z argumentami drugiej strony. To daje mu czas na przygotowanie własnej obrony lub ukrycie majątku. Ponadto kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje terminu rozpoznania zażalenia na postanowienie zabezpieczeniowe. Zabezpieczenie zaś upada po miesiącu od wygrania sprawy, co często było zbyt krótkim czasem dla wierzyciela.

KOMENTARZ: Zmiany idą w dobrym kierunku. Postępowanie zabezpieczające niby w praktyce jest prowadzone równoległe z głównym procesem, ale w rzeczywistości jest odrębnym postępowaniem i trzeba w nim często powtarzać te same argumenty co w głównym procesie. Zdarza się też, że wierzyciel najpierw dąży do ustanowienia zabezpieczenia, a potem wytacza powództwo główne (żeby mieć pewność, że nie zmarnuje wpisu sądowego i energii na proces, który być może wygra, ale z majątku dłużnika nic nie dostanie). I niestety jest ryzyko, że dłużnik – jak tylko dowie się o roszczeniach wierzyciela – rozpocznie działania mające na celu uniemożliwienie ich dochodzenia (czy późniejszej egzekucji np. poprzez ukrywanie czy wyzbywanie się majątku). W takiej sytuacji wierzyciel nie tylko nie uzyskuje ochrony, lecz także odsłania w całości swoją argumentację i podstawy roszczeń, jeszcze zanim dojdzie do ich analizy przez sąd w postępowaniu rozpoznawczym. Postępowania zabezpieczające powinny też trwać krócej i choć termin jest instrukcyjny (za jego przekroczenie nic nie grozi), to z pewnością wpłynie na krótszy czas rozpoznania zażaleń, co podniesie skuteczność całego postępowania zabezpieczającego.

(Mateusz Medyński)

➔ Zaległości wobec gminy i mandaty w BIG

PROJEKT: BIG będzie mógł otrzymywać dane o wymagalnych zobowiązaniach publicznych, zobowiązaniach wobec organów administracji rządowej i samorządowej. Uwaga! Z niektórych informacji prasowych wynika, że będą tam przekazywane także dane z ZUS. Jednak – jak wyjaśniło Ministerstwo Rozwoju – z przepisów to nie wynika.

OBECNIE: Do BIG nie można przekazywać wierzytelności publicznych, czyli długów powstałych na skutek nieuiszczenia np. grzywien, mandatów, podatków lokalnych.

KOMENTARZ: Rozwiązanie zasługuje na aprobatę. Weryfikacja kontrahenta pod względem tego, czy reguluje on swoje zobowiązania podatkowe, jak również czy reguluje opłaty administracyjnoprawne (np. za wywóz odpadów), opłaty egzekucyjne, a także kary administracyjne, może być bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na decyzję przedsiębiorcy, czy zawierać umowę z takim kontrahentem. Wpisowi będą podlegały przy tym tylko zaległości stwierdzone ostatecznie lub prawnomocnie.

(Radosław Płonka)

➔ Urzędnicy bardziej skłonni do ugody

PROJEKT: Jednostki sektora finansów publicznych jako wierzyciele będą mogły zawierać ugody w sprawach spornych dotyczących należności cywilnoprawnych. Będą mogły ją zawrzeć, gdy uznają, że skutki ugody są dla nich korzystniejsze niż prawdopodobny wynik postępowania sądowego albo arbitrażowego.

OBECNIE: Zawieranie ugód, stosowanie ulg w postaci rozłożenia płatności na raty czy umorzenia jej części jest dopuszczalne, ale zazwyczaj urzędnicy obawiają się firmować takie działania.

KOMENTARZ: Dotychczas jednostki sektora finansów publicznych walczyły do końca i nie chciały się porozumieć. Żaden urzędnik nie chciał brać na siebie odpowiedzialności za zmniejszenie należności z obawy przed zarzutem naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Wolał zastąpić się orzeczeniami sądów – nawet jeżeli zmniejszenie tej należności było uzasadnione. Teraz będzie mógł wprost powołać się na określony przepis. Możliwe jest zatem, że zmieni się nastawienie jednostek sektora finansów publicznych, a to jest bardzo potrzebne gospodarce.

(Mateusz Medyński)

➔ Zmienione warunki odpowiedzialności solidarnej inwestora w procesie budowlanym

PROJEKT: Ograniczony zostanie obowiązek uzyskiwania formalnej zgody inwestora na zawarcie umowy między wykonawcą a podwykonawcą. Zamiast tego inwestor i wykonawca będą mogli określić wcześniej, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, zakres robót budowlanych wykonywanych przy pomocy oznaczonego podwykonawcy.

OBECNIE: Do zawarcia umowy między podwykonawcą a wykonawcą generalnym potrzebna jest zgoda inwestora, udzielona w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą. Brak sprzeciwu na piśmie uznaje się za zgodę na zawarcie umowy.

KOMENTARZ: Zmiany usiłują skorygować patologiczne praktyki rynkowe. Niestety to nadal jest tylko doraźne łatanie z gruntu wadliwego rozwiązania, opierającego się na przekonaniu, że problemy podwykonawców, którym nie zapłacił generalny wykonawca, można rozwiązać przez obciążenie długiem inwestora. Na gruncie dotychczasowych przepisów jest ogromna rozbieżność w orzecznictwie, jak rozumieć zgodę inwestora na zawarcie umowy i jakie działania można uznać za sprzeciw na piśmie. Tę rozbieżność zmiany powinny wyeliminować, co jest bardzo dobrą wiadomością dla inwestorów. Nie będzie trzeba czekać na zgodę inwestora na każdą umowę (co w praktyce było fikcją, wykonawcy często szukali podwykonawców już w trakcie prac, nie informując o tym inwestora lub przemycając dane o podwykonawcy przy okazji dokumentacji projektu, np. w dziennikach budowy).

Inwestor będzie mógł zabezpieczyć się przed nadmiernym korzystaniem z podwykonawców już w samej umowie o generalne wykonawstwo i z góry określić poziom zagrożenia odpowiedzialnością solidarną. Umowy będą bardziej skomplikowane, ale zagrożenia z góry znane.

(Mateusz Medyński)

➔ Informacje o bezskutecznych egzekucjach ujawnione

PROJEKT: BIG mają udostępniać informacje o bezskutecznych egzekucjach wobec dłużników.

OBECNIE: W rejestrach długów brak jest informacji o zobowiązaniach, wobec których postępowanie egzekucyjne zostało umorzone.

KOMENTARZ: Należy zgodzić się z projektodawcami, że informacja o bezskutecznej egzekucji, czyli takiej, kiedy nie udało się odzyskać długu, jest jedną z najbardziej istotnych negatywnych informacji gospodarczych. Informacje takie będą udostępniane z zasobów informacji posiadanych przez kancelarie komornicze. Należy poprzeć to rozwiązanie.

(Radosław Płonka)

100 ZMIAN DLA FIRM

➔ Tylko miesiąc w ukryciu

PROJEKT: Proponuje się, by wierzyciel mógł zgłosić do BIG informację o zobowiązaniu już po 30 dniach przeterminowania.

OBECNIE: Wierzyciel może przekazać do BIG informacje o zobowiązaniu dłużnika, gdy jest ono wymagalne od co najmniej 60 dni.

KOMENTARZ: Jestem za tym, aby wpis był możliwy od pierwszego dnia zwłoki w zapłacie należności. Nie ma bowiem żadnych podstaw do tego, aby dłużnikowi dawać dodatkowy „okres karencji” na zapłatę zobowiązania. Dłużnik powinien mieć świadomość, że zobowiązania pieniężne należy bezwzględnie regulować w ustalonych terminach.

(Radosław Płonka)

KOMENTARZ: Z doświadczeń Krajowego Rejestru Długów wynika, że skrócenie okresu przeterminowania faktury, po którym można wpisać zaległość do biura informacji gospodarczej, z 60 do 30 dni przyniesie zmniejszenie skali zatorów płatniczych, które są szczególnie dotkliwe dla mikro i małych firm. Z badania Portfel należności polskich przedsiębiorstw, jakie realizujemy cyklicznie co kwartał wspólnie z Konferencją Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, wynika, że zaledwie 16 proc. przedsiębiorców w ogóle nie ma problemów z terminowym otrzymaniem zapłaty. Z kolei z doświadczeń firmy windykacyjnej Kaczmarek Inkasso wynika, że w przypadku faktur przeterminowanych do 3 miesięcy udaje się odzyskać 72 proc. ich wartości, podczas gdy w przypadku długów starszych niż rok – zaledwie 26 proc. Widać więc, że czas reakcji na brak zapłaty ma bardzo istotne znaczenie. Możliwość przekazania do biur informacji gospodarczej niezapłaconego zobowiązania wcześniej ma też olbrzymie znaczenie prewencyjne – przedsiębiorcy szybciej otrzymają informację o tym, że ich potencjalny kontrahent jest nierzetelny i rezygnując ze współpracy z nim, unikną kłopotów i kosztów związanych z dochodzeniem zaległych płatności.

(Andrzej Kulik)

➔ Informacja o dłużniku z kilku biur jednocześnie

PROJEKT: Proponuje się wprowadzenie obowiązku wzajemnego przekazywania danych o poszczególnych zobowiązaniach przedsiębiorcy między biurami oraz udzielenia zbiorczej informacji gospodarczej z kilku baz na podstawie jednego wniosku klienta. Biura będą miały ustawowy obowiązek pośredniczenia przy przekazywaniu danych na wniosek klienta.

OBECNIE: Podmiot zainteresowany uzyskaniem informacji musi zawrzeć odrębne umowy z każdym biurem, a do bazy kredytowej praktycznie nie ma dostępu (tylko jedno biuro oferuje taką usługę).

KOMENTARZ: Istnienie kilku biur informacji gospodarczej i odrębnego rejestru kredytowego stanowi utrudnienie dla dokonywania oceny wiarygodności płatniczej kontrahenta. Brak wymiany danych pomiędzy biurami informacji gospodarczej jest jedną z większych wad obecnie obowiązującej ustawy. Bardzo dobrze, że wada ta zostanie usunięta po wejściu w życie nowych przepisów.

(Radosław Płonka)

➔ Nakaz zapłaty – także u notariusza

PROJEKT: Przedsiębiorca będzie mógł wystąpić o wydanie nakazu zapłaty nie tylko do sądu, lecz także do notariusza.

OBECNIE: Nie ma takiej możliwości.

KOMENTARZ: Nie spowoduje to, w mojej ocenie, radykalnej poprawy sytuacji przedsiębiorców będących wierzycielami. Jest to niewątpliwie krok w dobrym kierunku, jednak reformy wymaga cały system wymiaru sprawiedliwości, nie zaś jego część. Akurat kwestia wydawania nakazów zapłaty działa poprawnie. Początkowa faza postępowania sądowego o zapłatę, tj. od wniesienia pozwu do wydania nakazu zapłaty, co do zasady trwa bowiem krótko, np. w warszawskich sądach doręczenie nakazu zapłaty w sprawach prowadzonych przez naszą kancelarię następuje już po 2–3 tygodniach. Przedsiębiorcy spotykają się z problemem dopiero po tym, gdy dłużnik złoży sprzeciw od tego nakazu, podnosząc w nim choćby absurdalne zarzuty (tylko po to, by wykorzystać opieszałość działania wymiaru sprawiedliwości i znacznie opóźnić zapłatę). Z takimi właśnie przypadkami spotykam się często w mojej praktyce zawodowej. Od dnia złożenia sprzeciwu do dnia pierwszej rozprawy niejednokrotnie mija nawet rok lub więcej.

(Radosław Płonka)

➔ Notarialne nakazy zapłaty doręczane wyłącznie osobiście

PROJEKT: Doręczenie notarialnego nakazu zapłaty osobie zobowiązanej będzie następować osobiście przez notariusza lub przez zatrudnionych w kancelarii pracowników (zgodnie z projektem pojawi się możliwość uzyskania tytułu egzekucyjnego na drodze pozasądowej). Projekt nie przewiduje na razie dokonywania doręczeń przez operatora pocztowego.

OBECNIE: Notarialnych nakazów zapłaty jeszcze nie ma (patrz punkt wyżej). Jednak sądowe nakazy zapłaty sądy wysyłają przez operatora pocztowego i po dwukrotnym awizowaniu przesyłki dołączają korespondencję do akt sprawy, uznając ją za skutecznie doręczoną. Mamy więc do czynienia z fikcją doręczenia.

KOMENTARZ: W przypadku błędnego wskazania adresu pozwanego przez powoda istnieje możliwość, że powód przez kilka miesięcy nie wie, że jakkolwiek sprawa z jego udziałem toczy się w sądzie. Nie może tym samym skutecznie bronić swoich racji. Należy zatem głęboko zastanowić się nad udoskonaleniem przepisów dotyczących doręczeń. Być może zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązanie zminimalizowałoby tego rodzaju problemy.

(Radosław Płonka)

Własność intelektualna: dodatkowy termin w europejskim urzędzie

Przedsiębiorca przedłużył ochronę znaku towarowego tylko dla części towarów? Nie ma przeszkód, by w dodatkowym terminie złożył wniosek także dla innych klas

Marek Rumak
kancelaria Affre i Wspólnicy

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej 22 czerwca 2016 r. wydał ciekawy i bardzo istotny z praktycznego punktu widzenia wyrok dotyczący kwestii przedłużania ochrony znaków towarowych w UE (sygn. akt C-207/15).

Nissan przedłuża na raty

Okoliczności powstania sporu wyglądały następująco. W kwietniu 2001 r. spółka Nissan zgłosiła do rejestracji słowno-graficzny znak towarowy UE „CVTC” dla towarów znajdujących się w 7, 9 oraz 12 klasie towarowej. W styczniu 2011 r., a więc przed upływem 10-letniego prawa ochronnego na znak, złożyła wniosek o przedłużenie ochrony znaku na kolejny 10-letni okres. Zgodnie z art. 47 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 207/2009 z 26 lutego 2009 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE z 2009 r. L 78, s. 1; dalej: rozporządzenie) taki wniosek składa się w terminie sześciu miesięcy przed wygaśnięciem rejestracji. Nissan wystąpił o przedłużenie ochrony jedynie dla towarów znajdujących się w 7 i 12 klasie towarowej. Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) przedłużył zatem prawo ochronne jedynie dla wnioskowanych towarów.

Po pewnym czasie spółka stwierdziła, że chciałaby jednak rozszerzyć tę ochronę na dodatkowe klasy. Dlatego w lipcu 2011 r. złożyła wniosek o przedłużenie prawa ochronnego do znaku również dla pozostałych towarów znajdujących się w 9 klasie towarowej. Wniosek został zatem złożony po terminie, ale w świetle rozporządzenia jest to jak najbardziej dopuszczalne. Zgodnie z art. 47 ust. 3 rozporządzenia można bowiem złożyć wniosek w terminie sześciu kolejnych miesięcy po wygaśnięciu rejestracji pod warunkiem uiszczenia dodatkowej opłaty za opóźniony wniosek (wyższej o 25 proc. od opłaty podstawowej).

Odwołanie odrzucone

Tak więc – wydawałoby się – wszystko odbyło się zgodnie z przepisami. Niemniej jednak EUIPO oddalił wniosek o przedłużenie prawa ochronnego na znak „CVTC” dla towarów w 9 klasie towarowej. Nissan odwołał się od decyzji, ale Izba Odwoławcza EUIPO podtrzymała decyzję organu I instancji. Izba argumentowała, że składając wniosek o przedłużenie rejestracji znaku jedynie dla towarów należących do klas 7 i 12, firma Nissan zrękała się tym samym praw do tego znaku w odniesieniu do pozostałych towarów należących do klasy 9. Ponadto Izba Odwoławcza EUIPO uznała, że ze względów pewności prawa nie można było pozwolić na ponowne podjęcie decyzji co do przedłużania rejestracji omawianego znaku towarowego względem towarów w klasie 9.

Sąd UE, do którego odwołał się Nissan, podtrzymał decyzję Izby Odwoławczej EUIPO. Przy czym jednak przyznał częściowo rację Nissanowi, że EUIPO błędnie złożył wniosek przez firmę wniosek o częściowe przedłu-

żenie rejestracji ze zrzeczeniem się praw do znaku.

Konkluzje rzecznika

Wyrok TSUE poprzedzony został wydaniem przez rzecznika generalnego opinii w sprawie z 17 marca 2016 r. Rzecznik doszedł do bardzo słusznej konkluzji, że art. 47 ust. 3 rozporządzenia przyznaje w rzeczywistości właścicielowi zarejestrowanego znaku towarowego roczny termin na jego przedłużenie. Termin podzielony jest na dwa okresy i rozpoczyna się na sześć miesięcy przed upływem ostatniego dnia ochrony, a upływa sześć miesięcy po tym dniu. Jedyna różnica między tymi okresami polega na zwiększeniu wysokości opłat w przypadku wniosków wniesionych później. Natomiast ani brzmienie przepisu, ani też jego systematyka nie sprzeciwiają się wnoszeniu dalszych, nawet kilku wniosków o częściowe przedłużenie dla kolejnych partii towarów czy usług.

Rzecznik generalny nie zgodził się również z argumentacją EUIPO oraz sądu, jakoby składanie wniosków o przedłużenie prawa ochronnego dla towarów, dla których wcześniej

wniosek nie został złożony, stanowiło naruszenie zasady pewności prawa i spowodowało niepewność co do aktualnego zakresu ochrony. Rzecznik uznał wręcz, że to postępowanie

EUIPO, nacechowane pośpiechem i automatycznym przedłużeniem ochrony w zakresie 7 i 12 klasy towarowej jeszcze przed upływem okresu ochronnego, spowodowało w konsekwencji odrzucenie późniejszego wniosku o przedłużenie prawa do znaku dla towarów w klasie 9, gdyż w ten sposób powstałby stan niepewności co do zakresu prawa.

Ostateczne orzeczenie

Wyrokiem z 22 czerwca 2016 r. Trybunał Sprawiedliwości UE nie tylko uchylił zaskarżony wyrok sądu i stwierdził nieważność decyzji Izby Odwoławczej EUIPO, lecz także wydał w sprawie orzeczenie ostateczne (na co pozwala art. 61 statutu TSUE). Trybunał podzielił stanowisko rzecznika generalnego, że cała konstrukcja rozporządzenia ma na celu ułatwienie przedłużania ochrony znaków towarowych i utrzymywania jej w mocy. Słusznie również zauważył, że służy temu chociażby art. 81 ust. 2 rozporządzenia, który stanowi, iż uprawniony ze znaku, który mimo zachowania należytej staranności wymaganej przez okoliczności nie był w stanie dotrzymać terminu względem urzędu, może złożyć wniosek o przedłużenie w ciągu roku od ustania 10-letniego okresu ochrony znaku.

Z komentowanym wyrokiem należy się całkowicie zgodzić. Niezrozumiałe jest natomiast, że dopiero Trybunał Sprawiedliwości doszedł do takich konkluzji. Znaki towarowe mają dla firm ogromną wartość ekonomiczną, dlatego przepisy rozporządzenia należy interpretować w taki sposób, aby umożliwić uprawnionym przedłużanie ochrony ich znaków we wszystkich – oczywiście przewidzianych przez przepisy – okolicznościach.

Wyrok jest przełomowy, bo dotychczas przedłużenie ochrony w pierwszym terminie nie pozwalało na późniejsze zmiany.

Komentowali:
Mateusz Medyński, radca prawny, kancelaria Zimmerman i Wspólnicy Sp. k.
Radosław Płonka z kancelarii Płonka Ozga
Andrzej Kulik, rzecznik prasowy Krajowego Rejestru Długów

FIRMA i PRAWO

Redaktor prowadząca:
Joanna Pięńczykowska
joanna.pienczykowska@infor.pl